

Plan mot kränkande behandling för Lendahls musikförskola, Alingsås kommun

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslag anger.

Typ av styrdokument: Riktlinje

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2022-10-31

Diarienummer: 2022.225 BUN

Gäller för: Lendahls musikförskola

Giltighetstid: Verksamhetsår 22/23

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Dokumentansvarig: Rektor

Läroplan, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö 18

Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,

Normer och värden, Lpfö 18

Vision

På Lendahls musikförskola visar vi respekt för individen och strävar efter jämlikhet. Vi arbetar aktivt för att skapa ett tillåtande klimat och en tillgänglig verksamhet.

Förklaring av centrala begrepp i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag och viktig utgångspunkt i arbetet med denna plan. I barnkonventionen artikel 2 slås fast: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Kränkande behandling

Definitionen av kränkande behandling utgår från skollagen (6 kap 3 §) och avser ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas *mobbning*. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en spark eller ett slag är kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Diskriminering

Definitionen av diskriminering utgår från diskrimineringslagen och kan kortfattat beskrivas att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet (vilket kön du känner dig som) och könsuttryck (hur du väljer att uttrycka ditt kön genom exempelvis kläder och frisyrier), etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (till exempel ateism, islam, judendom), sexuell läggning, funktionsnedsättning (till exempel allergi, adhd eller synskada) samt ålder. Enligt diskrimineringslagen kan diskriminering ske genom sex olika former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier, instruktioner att diskriminera.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningar benämns trakasserier om de har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan också ske om de är av sexuell natur, då kallas de *sexuella trakasserier*. Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Ansvar

Rektor är ansvarig för att det varje läsår upprättas en plan mot kränkande behandling och att den förankras hos personalen. All personal på förskolan har ansvar för att känna till och följa planen samt agera där man misstänker eller upptäcker diskriminering eller annan form av kränkande behandling. All personal ska ha ett normkritiskt förhållningssätt och ansvarar för att medvetandegöra planen hos barnen samt ansvarar för att rutinerna i planen följs.

Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö i förskolan och förstärka respekten för allas lika värde. Det är ett arbete som riktas till alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Här följer en beskrivning av hur vi kontinuerligt arbetar främjande och förebyggande på vår förskola.

Vi strävar kontinuerligt efter ett positivt och respektfullt bemötande på förskolan; pedagog-barn, barn-barn, pedagog-förälder, pedagog-pedagog. Att lyfta fram omtänksamma handlingar är en viktig del.

Varje termin startar vi med att arbeta med vår kompisregel: "Du ska vara en sådan kompis som du vill att kompisar ska vara mot dig." Vi sjunger vår kompisång, leker kompisfrämjande lekar, samarbetar kring olika saker, jobbar med gemensamt skapande, dramatiserar och för samtal. Vad kan man säga och göra för att vara en bra kompis? I detta arbete kommer också värdet av att olikheter är en tillgång in. Arbetet med kompisregeln lever sedan kvar hela läsåret. Vi lyfter olika barns kompetenser kontinuerligt under dagen för att varje individ ska få uppleva den tillfredsställelse det ger att känna sig som tillgång i gruppen. Någon får i uppgift att lära oss räkna på ett språk som det barnet kan, någon kan läsa och kan hjälpa till att läsa lappar, någon kan leda ramsräknandet till 100 och någon sjunger en sång som det barnet kan i mikrofon för övriga gruppen osv.

Vi arbetar med att barnens förmåga till omtanke och empati får möjlighet att utvecklas på en mängd olika sätt; sånger, skapande, drama, rekvisita kring känslor, samtal, boksamtal mm. Vår grundtanke är att respektera varje individ, vara observanta på diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och ha nolltolerans mot det.

För att barnen ska känna trygghet finns vi närvarande både utomhus och inomhus. Vi har vid tidigare kartläggningar definierat några platser där det är särskilt viktigt att vuxna finns; längst staketet mot skolan, vid hörnet på huset, hörnet bakom trädet vid gungorna samt inomhus vid toaletterna och tamburen samt vid övergångar mellan aktiviteter. Vi strävar alltid efter att barnen befinner sig i små grupper och att vi vuxna finns fördelade bland barnen.

Vi arbetar med en tydlig struktur för dagen samt bildstöd för att miljön och aktiviteterna ska vara tillgängliga och begripliga för alla.

Varje läsår går arbetslaget genom de texter och tillhörande exempel som finns i handledning till plan mot kränkande behandling i förskolan, Alingsås kommun. Vi läser och diskuterar utifrån det lästa för att vara uppdaterade kring vad kränkningar, trakasserier och diskriminering innebär samt hur vi ska arbeta.

Samverkan och förankring av planen

Planen förankras genom samverkan med barn, personal och vårdnadshavare vilket beskrivs nedan.

Barnens delaktighet

Planen presenteras för barnen i samling. Planen visas upp och vi förklarar varför den finns. Det handlar om viktiga saker hur vi är mot varandra och därför har vi särskilt skrivit ner det i en "bok".

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare får information om att planen finns och kortfattat om vad den innehåller samt vad syftet med planen är. Detta sker vid höstens föräldramöte. För att läsa planen i sin helhet hänvisas vårdnadshavarna till hemsidan. För att de vårdnadshavare som inte är närvarande vid föräldramötet ska få information läggs det även ut på Arena för lärande.

Personalens delaktighet

All pedagogisk personal deltar i kartläggning, att sätta mål, genomföra arbetet, utvärderar planen samt deltar i diskussioner kring årets mål.

Rektor ansvarar för att övrig personal blir delaktig i arbetet kring planen.

Under läsåret läser vi delar av *handledning till plan mot kränkande behandling i förskolan, Alingsås kommun*, för inhämtande av kunskap och som diskussionsunderlag. När de kommer nya vikarier tar de del av information om planen som finns i vår vikariepärm.

Utvärdering av föregående års prioriterade mål

Planen utvärderas varje år. Här beskrivs vilka åtgärder som genomförts och om de haft någon effekt.

Mål från föregående läsår	Barnens variation kring aktiviteter och lek med andra barn ska öka. Text ur Lpfö 18 (s. 7) "Miljön i förskolan ska erbjuda alla barn varierade aktiviteter i olika sammanhang. Många valmöjligheter ger ökade förutsättningar för barnen att bredda sina lekmönster och val av aktiviteter. Det är viktigt att alla som arbetar i förskolan bidrar till att barnen oavsett könstillhörighet ges förutsättningar för utvidgade upplevelser och uppfattningar om sina möjligheter. Förskolans miljö ska inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa
----------------------------------	---

	uppfattningar.”
Aktiva åtgärder	Vi planerar att arbeta med lekgrupper där barnen får möjlighet till varierade aktiviteter och att bredda sina lekmönster. De får där också möjlighet till nya kontakter med barn av olika kön. Vi genomför en observation (se nedan) och utifrån vad den visar planerar vi in fler aktiva åtgärder.
Resultat	Målet är inte uppnått. I barnens rollekar har det blivit en ökad variation kring vilka barn som lekt tillsammans och vad leken har innehållit. Kring exempelvis konstruktionslek och skapande har det varit mer uppdelat mellan könen och inte så varierat. Under en del av läsåret har vi arbetat med lekgrupper. Vi genomförda vissa observationer men det blev inte tillräckligt underlag för diskussion och vidare arbete. När lekgrupperna var igång veckovis såg vi en effekt. Barnen hittade nya konstellationer och lekte tillsammans.
Analys	Det blev ett förändrat fokus och vi hade svårt att genomföra observationerna som planerat på grund av att pandemin drabbade verksamheten hårt under den perioden. Det fanns ett motstånd till lekgrupper hos vissa barn. Vi vuxna behöver diskutera om vi tycker att lekgrupper är en bra metod och hur vi i så fall lägger upp det på bästa sätt. Vi har påbörjat en process som vi vill fortsätta med.

Kartläggning av risker i verksamheten, analys av orsaker samt genomförande av åtgärder

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Alla barn ska ha möjlighet att utvecklas utan att diskrimineras av andras normer och föreställningar.

Risker kränkande behandling

Förskolan ska förebygga och förhindra kränkande behandling

Kartläggning av Risker

Ibland förekommer uttryck som "Du får inte komma på mitt kalas", "Du luktar illa" eller kommentarer om utseende och klädsel.

Analys

Vår uppfattning är att barn i förskoleåldern dels provar sig fram och ser vilka reaktioner olika uttryck får. Ibland uttrycker de sig ärligt kring det de ser eftersom de inte har förståelse för att det kan såra. Vid en del tillfällen använder de sig av kommentarer för att såra eller utestänga. Det är viktigt att de vuxna på förskolan använder sig av de tillfällen som uppstår för att samtala kring det som görs och sägs.

Risker identifierade utifrån diskrimineringsgrunderna

I arbetet för att motverka diskriminering är det viktigt att tänka på att arbetet inte handlar om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett *enskilt fall*, utan om att förebygga att barn diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter i förskolan.

Förskolan ska motverka könsmönster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. Hur förskolan organiserar utbildningen, hur barn blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på barnen bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Förskolan ska därför organisera utbildningen så att barnen möts, leker och lär tillsammans, samt prövar och utvecklar sina förmågor och intressen, med samma möjligheter och på lika villkor, oberoende av könstillhörighet. (Lpfö 18)

För att utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen arbetar vi med

- att använda mycket material som inte riktar sig till något kön, som konstruktionsmaterial, magneter, mattrör, kugghjul, filter, vattenlek mm.
- att använda material som är typiskt könskodat som rosa klänningar för att alla i förskolan får möjlighet att prova olika uttryck
- att som vuxna vara aktiva i planerade aktiviteter och spontan lek, både utomhus och inomhus.
- att använda språket på ett sätt som utmanar och inspirerar barnen, t ex genom att byta ut legogubbar mot legofigurer.

Kön

Kartläggning av risker

Det finns risk att barn behandlas olika på förskolan utifrån kön. Det finns t ex risk att vuxna på förskolan uttrycker sig olika kring flickor och pojkar, mammor och pappor;

“Den tar du hem så tvättar mamma den åt dig”, “Den kan nog pappa laga” eller “Har mamma målat dina naglar?”

Analys

De normer som råder i samhället är närvarande på förskolan. Ju mer kunskaper vi får, ju mer vi diskuterar och får syn på mönster i vår verksamhet desto mindre blir riskerna.

Könsidentitet och könsuttryck

Vi arbetar för att alla ska kunna komma till förskolan på det sätt som de känner sig bekväma. Alla ska få bära de kläder, smycken eller färger som de tycker om, oavsett kön. Vi arbetar medvetet för att inte värdera barnens utseende och klädsel.

Kartläggning av risker

En risk kan vara att ett barn får kommentarer då det bär kläder, smycken eller färger som inte är typiska för det kön de tillhör. Kommentarer som “Varför har du tjejstövlar?” kan förekomma.

Analys

De normer som råder i samhället är starkt närvarande på förskolan. Ju mer kunskaper vi får, ju mer vi diskuterar och får syn på mönster i vår verksamhet desto mindre blir riskerna.

Etnisk tillhörighet

Som en del i att alla barn ska få uppleva den tillfredsställelse och glädje det ger att vara en tillgång i gruppen lyfter vi de olika språk som finns representerade på förskolan. Vi räknar t ex till fyra innan vi sjunger matsång eller läser matramsor innan måltider. Barnen turas om att välja vilket språk vi ska ta av de ca 10 språk vi lärt oss. Vi använder bl a FN-dagen för att prata om världen, världens medborgare, länders flaggor mm. Sången “Världens barn” finns med på vår repertoar med texten: “*alla unika, ändå så lika-alla världens barn*”. Att olikheter är en tillgång är något som vi ofta återkommer till.

De dockor och legofigurer som finns på förskolan har olika hud och hårfärg.

Kartläggning av risker

Att negativa uttalanden sker kring etnicitet. Det kan t ex handla om utseende och vanor. Det kan också vara kommentarer om dockors olika utseende på förskolan.

Analys

Det kan vara ärliga frågor om olikheter. De normer som råder i samhället är närvarande på förskolan. Ju mer kunskaper vi får, ju mer vi diskuterar och får syn på mönster i vår verksamhet desto mindre blir riskerna.

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggning av risker

Vi upplever att religion och trosuppfattning har mycket litet utrymme på förskolan. Det som blir konkret i vardagen är att det finns specialkost pga religion. En risk skulle kunna vara att barn eller vuxen uttalar sig negativt om den specialkosten.

Analys

Personliga åsikter som speglas i yrket.

Funktionsnedsättning

Vi pratar och agerar på olika sätt efter principen att olikheter är en tillgång. Vi behöver alla olika saker vid olika tillfällen. Någon behöver vara för sig själv en stund och ha det tyst omkring sig. Någon behöver ha lite häftmassa i handen när man ska fokusera i en samling. Vi arbetar kontinuerligt med bildstöd och TAKK till alla barn för att skapa ett brett sätt att kommunicera som därmed kan nå fler.

Kartläggning av risker

Att ett barn med funktionsnedsättning blir exkluderat. Vad är det att bli exkluderad? Vår grund är att barnet inte ska känna sig exkluderat. Vi arbetar med tanken att skapa en balans över dagen. Ibland är barnet i helgrupp, ibland i mindre grupp eller enskilt, utifrån att olika barn behöver och mår bra av olika upplägg. Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Då kallas det indirekt diskriminering och kan missgynna ett barn pga exempelvis funktionsnedsättning. Det är viktigt att vi pratar öppet om att alla är olika och att vi behöver olika saker. Vår syn på vad som är rättvist kan utgöra en risk.

Analys

Synsätt på barn och barns förmågor påverkar vårt sätt att bemöta varje barn. Att vi arbetar efter genomtänkta metoder och för diskussioner i arbetslaget är av stor vikt.

Sexuell läggning

Vi arbetar för att undvika att förstärka heteronormen som det enda självklara och naturliga. Om ett barn säger att det är kär i eller älskar en person av samma kön respekterar vi det på samma sätt som mellan två olika kön.

Kartläggning av risker

Att vi förstärker heteronormen som det enda självklara och naturliga.

Analys

Den rådande normen i samhället. Ju mer kunskaper vi får, ju mer vi diskuterar och får syn på mönster i vår verksamhet desto mindre blir riskerna.

Ålder

Vi för diskussioner i arbetslaget och med barnen om hur vi uttrycker oss om olika åldrar. Ex är småbarn ett ord vi pratat om att inte använda. Vi tänker särskilt på att inte ge beröm eller kritik utifrån barnets ålder utan istället uppmärksamma aktiviteten som barnet utför. Ex säger vi inte "du som snart ska börja skolan borde kunna sitta still" eller "man skulle kunna tro att du är en bebis" eller "tänk vad hon kan för att vara så liten". Vi är också noga med att respektera varje individ för hur den resonerar och uttalar. Vi småler eller skrattar inte åt saker barn gör eller säger som i vuxnas öron kan låta gulliga.

Kartläggning av risker

Barnen är mycket medvetna om att ålder spelar roll och det kan användas både av vuxna och barn både som inkludering och exkludering. "Så gör bara bebisar." "Så gör inga 5-åringar."

Analys

Anledningen till att man använder ålder på ett exkluderande sätt kan vara en väg att fostra/få barnen att lyssna.

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder

Föregående års utvärdering tillsammans med behov förskolan identifierat i sin risk- och kartläggning ligger till grund för årets insatser. Åtgärderna tidsplaneras och genomförs så snart som möjligt.

Mål	Barnens variation kring aktiviteter och lek med andra barn ska öka. Text ur Lpfö 18 (s. 7) "Miljön i förskolan ska erbjuda alla barn varierade aktiviteter i olika sammanhang. Många valmöjligheter ger ökade förutsättningar för barnen att bredda sina lekmönster och val av aktiviteter. Det är viktigt att alla som arbetar i förskolan bidrar till att barnen oavsett könstillhörighet ges
------------	---

	<p>förutsättningar för utvidgade upplevelser och uppfattningar om sina möjligheter. Förskolans miljö ska inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar.”</p>
Aktiva åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> • På studiedagen v. 44 lyssnar vi och samtalar kring podden <i>Barnpsykologerna Sommarfavorit: Könsnormer</i> från 25 juli 2022 med psykolog Lina Bodestad och Liv Svirsky. • Vi iordningställer förskolans miljöer med material som är tillgängligt, inbjudande och till för att öka barnens valmöjligheter. • Barnen är delaktiga och har stort inflytande när miljöerna iordningställs. • Vuxna ses som förebilder. Vi planerar aktivt för att motverka stereotypa könsroller vid exempelvis dramatiseringar och i vardagen.
När? Ansvarig	<p>Detta sker under hela läsåret och hela arbetslaget ansvarar.</p>
Uppföljning	<p>Uppföljning av hur arbetet går läggs in i förskolans årshjul och sker löpande. Målet utvärderas i juni 2023.</p>

Rutiner för när diskriminering eller kränkande behandling förekommit

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.

Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

Barn- och ungdomsförvaltningen har en gemensamt framtagna rutin samt ärendegång. Den finns tillgänglig här:

<https://alfresco.alingsas.se/share/proxy/alfresco/api/node/content/workspace/SpacesStore/53a9bb56-ebda-425d-9c7c-8433c85614b1/Rutin-kr%C3%A4nkande%20behandling%20191218.pdf?a=true>

Tillvägagångssätt vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling

Syftet med att anmäla och utreda är att säkerställa att kränkningarna upphör. I vissa fall kan ärendet vara utagerat och omhändertaget i utredningsarbetet. I andra fall behöver en handlingsplan upprättas och följas upp. Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

- När det finns misstanke om att ett barn blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska alltid en anmälan om kränkande behandling upprättas, en sådan lämnas till rektor.
- Ta reda på vad som har hänt, samtala med den som blivit utsatt och den som har utsatt prata med andra som kan ha sett något. Detta ska ske skyndsamt, helst samma dag som händelsen.
- När en anmälan om kränkande behandling upprättas ska vårdnadshavare alltid meddelas. Efter att en anmälan upprättas ska en utredning påbörjas. I samband med utredningen kan ytterligare samtal vara nödvändiga för att reda ut vad som hänt.
- Rektor ansvarar för utredningen. Anmälan och utredning lämnas alltid till huvudman.

Om personal utsätter barn för diskriminering eller kränkande behandling

Om någon person utsätter ett barn för diskriminering eller kränkande behandling görs även då en anmälan.

Vill du som vårdnadshavare anmäla en kränkning kan du kontakta personalen eller rektor. Alternativt kan du använda blankett som du finner på förskolans hemsida som lämnas till skolans rektor.

Det är rektor som ansvarar för förskolans likabehandlingsarbete. Kontakta rektor om du har frågor.

Telefonnummer till förskolan:

Rektor 0322 - 61 xx xx

Avdelningar xx xx

Bilagor

Bilaga - Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier (lämnas till ansvarig rektor)